

**Rok akademicki:**

2018/19

**Jednostka prowadząca:**

Wydział Filozoficzny

**Kierunek:**

Filozofia

**Specjalność:**

filozofia systematyczna

**Poziom:**

studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne

**Nazwa przedmiotu:**

**Wykład monograficzny**

**(Monographic lecture )**

**Nazwa szczegółowa przedmiotu:**

**Utylitaryzm i jego krytycy**

**Język:**

PL

**Typ przedmiotu:**

**Przedmiot obieralny:**

tak

**Rok studiów, semestr:**

rok I, semestr letni

**Wymiar:**

wykład: 30 godz.

**Punkty ECTS:**

wykład: 2

**Forma zaliczenia:**

wykład: egzamin

**Prowadzący:**

wykład: dr Jakub Synowiec;

**Koordynator sylabusu:**

dr Jakub Synowiec

**Sylabus dostępny w ramach:**

- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [Filozofia](#) (F), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, III rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/3ECTS]: dr Jakub Synowiec;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [coaching i doradztwo filozoficzne](#) (F\_cidf), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni

- [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Jakub Synowiec;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [etyka stosowana](#) (F\_es), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Jakub Synowiec;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [etyka stosowana](#) (F\_es), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Jakub Synowiec;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [filozofia a chrześcijaństwo](#) (F\_fch), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Jakub Synowiec;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [filozofia a chrześcijaństwo](#) (F\_fch), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Jakub Synowiec;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [filozofia systematyczna](#) (F\_fs), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Jakub Synowiec;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [filozofia systematyczna](#) (F\_fs), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Jakub Synowiec;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [filozofia w nauce](#) (F\_fwn), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Jakub Synowiec;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [filozoficzne podstawy nauk kognitywnych](#) (F\_fpnk), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Jakub Synowiec;

**Wymagania wstępne:**

Brak, przedmiot odpowiedni również dla osób nie posiadających przygotowania z zakresu historii filozofii

**Cele:**

Poznanie i zrozumienie jednej z najbardziej wpływowych koncepcji etycznych: utilitaryzmu. Poznanie historii utilitaryzmu. Zaznajomienie się z podziałami w obrębie tej szkoły etycznej. Poznanie głównych argumentów na rzecz przyjęcia utilitaryzmu jako stanowiska etycznego oraz głównych argumentów przeciw utilitaryzmowi.

#### **Treści kształcenia:**

Podczas wykładu przedstawiona zostanie jedna z najbardziej wpływowych współcześnie koncepcji etycznych: utilitaryzm. Uczestnicy wykładu zapoznają się z genezą utilitaryzmu i jego historią, poznają ważniejszych filozofów tego nurtu w Polsce i na świecie. Zaprezentowane zostaną podziały w ramach tej szkoły i różne warianty myślenia utilitarystycznego. Przyjrzymy się metaetycznej refleksji utilitarystów, ze szczególnym naciskiem na uzasadnienie utilitaryzmu jako jedynego słusznego podejścia w etyce oraz utilitarystycznej argumentacji etycznej. Po wydobyciu istoty utilitaryzmu zastanowimy się nad niektórymi praktycznymi konsekwencjami aplikacji tego rozumowania etycznego. Ostatnie wykłady będą poświęcone krytyce utilitaryzmu. Przedstawione zostaną różne argumenty przeciw utilitaryzmowi (krytyka wewnętrzna i zewnętrzna), ze szczególnym uwzględnieniem argumentów wysuwanych ze stanowiska personalistycznego.

T\_1. Utilitaryzm jako stanowisko w etyce: kluczowe pojęcia, uzasadnienie utilitaryzmu, „atrakcyjność” utilitaryzmu jako koncepcji etycznej, utilitaryzm na tle innych koncepcji: jego słabe i mocne strony

T\_2. Historia utilitaryzmu

T\_3. Klasyfikacja stanowisk w etyce utilitarystycznej na przykładzie jej wybitnych przedstawicieli

T\_4. Praktyczne konsekwencje aplikacji utilitaryzmu

T\_5. Argumenty za utilitaryzmem jako rozsądnym stanowiskiem etycznym

T\_6. Krytyka metafizycznych i antropologicznych przesłanek utilitaryzmu

T\_7. Krytyka metaetycznych przesłanek utilitaryzmu

T\_8. Krytyka zasady użyteczności jako normy moralności

T\_9. Krytyka utilitarystycznej kalkulacji

T\_10. Krytyka praktycznych aplikacji utilitaryzmu

#### **Efekty kształcenia:**

Ew\_1. zna ogólny stan badań w zakresie teoretycznej refleksji nad utilitaryzmem (K\_W05).

#### **Metody i narzędzia dydaktyczne:**

M\_1 wykład

M\_2 dyskusja

#### **Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:**

W\_1 Egzamin ustny

Egzamin ustny w sesji egzaminacyjnej, którego termin zostanie ustalony najpóźniej na 2 tygodnie przed końcem zajęć. Podczas egzaminu studenci otrzymają trzy pytania z zakresu wiedzy przekazanej przez prowadzącego podczas wykładów. Celem pytań będzie sprawdzenie, w jakim stopniu student osiągnął zakładane wyniki kształcenia. Wynik egzaminu określi ocenę końcową.

#### **Lektury podstawowe:**

1. Singer P., De Lazari-Radek K, Utilitarianism: A Very Short Introduction, 2017.
2. Klimowicz E, Utilitaryzm w etyce, 1974.
3. Probucka D, Utylitaryzm, 2013.
4. Perry J., God, the Good, and Utilitarianism: Perspectives on Peter Singer, 2014.
5. Kilner J., Why People Matter, 2017.
6. Picker E., Godność człowieka a życie ludzkie, tłum. J. Merecki, 2007.

7. Bołoz W., Hoever G., Utylitaryzm w bioetyce, 2002.

**Lektury uzupełniające:**

Dodatkowa literatura, rozproszona w różnych dziełach, będzie podawana na bieżąco.

**Uwagi:**